

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 6. september 2023

Sag BS-18290/2023-HJR

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
(advokat Søren Bergenser)

mod

Boligforeningen VIBO
(advokat Christian Johansen)

I tidligere instans er truffet afgørelse af Østre Landsrets 4. afdeling den 25. oktober 2022 (BS-20628/2022-OLR).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Lars Hjortnæs, Jens Kruse Mikkelsen og Rikke Foersom.

Påstande

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har nedlagt påstand om, at Boligforeningen VIBO's anmodning om tilladelse til at anke Retten i Helsingørs dom af 11. januar 2022 efter ankefristens udløb ikke tages til følge.

Boligforeningen VIBO har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Retten i Helsingør afsagde den 11. januar 2022 dom (BS-10148/2018-HEL) i en sag om kontraktophævelse og erstatning mellem sagsøgeren Boligforeningen VIBO og de sagsøgte Fredensborg Kommune, RUBOW arkitekter A/S (nu Nordic Office of Architecture A/S) og BDO Consulting (nu BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab).

Sagen angik det økonomiske opgør i anledning af, at Fredensborg Kommune i januar 2017 ophævede en kontrakt med Boligforeningen VIBO om opførelse af et pleje- og rehabiliteringscenter i Humlebæk.

Spørgsmålet, om kommunens ophævelse af kontrakten var berettiget, blev udskilt til særskilt afgørelse efter retsplejelovens § 253, stk. 1. Ved kendelse af 2. april 2020 fandt byretten, at det var uberettiget, at kommunen ophævede kontrakten, og at kommunen ikke på det tidspunkt i processen havde været forpligtet til at ophæve den.

I byrettens dom er parternes endelige påstande gengivet på følgende måde:

"[Boligforeningen VIBO]:

Påstand 1:

Fredensborg Kommune tilpligtes til [Boligforeningen VIBO] at betale 4.344.041,85 kr. inklusive moms med tillæg af procesrente fra den 8. juni 2017, subsidiært fra sagens anlæg.

Påstand 2:

Fredensborg Kommune tilpligtes at friholde [Boligforeningen VIBO] for ethvert krav (herunder krav om betaling af renter, moms og omkostninger), som [Boligforeningen VIBO] måtte blive pålagt at betale til [RUBOW arkitekter A/S] og [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] relateret til parternes kontraktforhold vedrørende opførelse af pleje- og rehabiliteringscenter i Humlebæk.

Påstand 3:

[RUBOW arkitekter A/S] og [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] tilpligtes in solidum, subsidiært pro rata, mere subsidiært alternativt, at friholde [Boligforeningen VIBO] for Fredensborg Kommunes selvstændige betalingspåstand på 4.161.400 kr. med tillæg af renter og sagsomkostninger.

Påstand 4:

[RUBOW arkitekter A/S] og [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] tilpligtes in solidum, subsidiært pro rata, mere subsidiært alternativt, at betale 4.344.041,85 kr. til [Boligforeningen VIBO] med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

[Boligforeningen VIBO] har påstået frifindelse for de selvstændige påstande, som Fredensborg Kommune, [RUBOW arkitekter A/S] henholdsvis [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] har nedlagt.

Om påstand 3 har [Boligforeningen VIBO] i forbindelse med hovedforhandlingen oplyst, at påstanden er fastholdt som følge af, at Fredensborg Kommune har fastholdt sin selvstændige betalingspåstand.

Om påstand 4 har [Boligforeningen VIBO] i forbindelse med hovedforhandlingen oplyst, at påstanden er fastholdt for det tilfælde, at landsretten under en eventuel ankesag skulle finde grundlag for at pålægge [RUBOW arkitekter A/S] eller [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] et ansvar i forbindelse med forløbet omkring ophævelsen, eller for det tilfælde, at [Boligforeningen VIBO's] erstatningskrav over for Fredensborg Kommune i øvrigt nedsættes som følge af [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] eller [RUBOW arkitekter A/S'] handlinger.

Fredensborg Kommune har påstået frifindelse for [Boligforeningen VIBO's] påstand 1 og 2.

Fredensborg Kommune har nedlagt selvstændig påstand om, at [Boligforeningen VIBO] skal betale 4.161.400,00 kr. til Fredensborg Kommune med tillæg af procesrente fra indgivelse af processkrift IA den 6. december 2018 og til betaling sker.

Om den selvstændige påstand har kommunen i forbindelse med hovedforhandlingen oplyst bl.a., at påstanden er fastholdt for det tilfælde, at den samlede sag ankes til landsretten, og at påstanden som følge af retens kendelse af 2. april 2020 ikke vil blive behandlet under hovedforhandlingen for byretten.

[RUBOW arkitekter A/S] har nedlagt påstand om frifindelse for [Boligforeningen VIBO's] betalingspåstand.

[RUBOW arkitekter A/S] har nedlagt selvstændig påstand om, at [Boligforeningen VIBO] til [RUBOW arkitekter A/S] skal betale 5.366.660 kr. ekskl. moms med tillæg af procesrente fra den 28. april 2017, subsidært fra indgivelse af svarskrift den 29. maj 2018.

[BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] har påstået frifindelse for [Boligforeningen VIBO's] påstand 3 og 4.

[BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] har nedlagt selvstændig påstand om, at [Boligforeningen VIBO] til [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] skal betale 1.546.375,70 kr. med tillæg af procesrente af 1.141.042,00 kr. fra 26. maj 2017, af 235.333,70 kr. fra 26. maj 2017, og af 170.000 kr. fra 14. marts 2017.

[BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] har om sine påstande videre anført i påstandsdokumentet:

”For så vidt og i det omfang de af [Boligforeningen VIBO] overfor [BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab] nedlagte påstande fastholdes, herunder i forbindelse med en eventuel anke, nedlægges således fortsat påstand om frifindelse derfor.

Ligesom fastholdes anmodning om fordeling af en eventuel erstatnings-/friholdelsespligt mellem flere eventuelt solidarisk ansvarlige.””

Ved byrettens dom blev Boligforeningen VIBO dømt til at betale 14.490 kr. inkl. moms til RUBOW arkitekter A/S og 405.333,70 kr. inkl. moms til BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab.

Fredensborg Kommune blev samtidig dømt til at friholde Boligforeningen VIBO for erstatningskravene fra RUBOW arkitekter A/S og BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab samt betale 3.631.073,83 kr. i erstatning til boligforeningen.

Den 14. januar 2022 skrev BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab til Boligforeningen VIBO bl.a.:

”BDO har besluttet sig for ikke at anke eller kære, om end omkostningsafgørelsen er til den for BDO stramme side.”

Den 25. januar 2022 ankede RUBOW arkitekter A/S dommen over for Boligforeningen VIBO med påstand om betaling af 2.118.540 kr.

Af mail af 26. januar 2022 fra Boligforeningen VIBO til BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab fremgår bl.a.:

”Jeg vil (med henvisning til friholdelsespligten) bede Fredensborg Kommune opfylde dommen direkte over for jer for så vidt angår det af VIBO idømte beløb overfor BDO, herunder fsva. renter og sagsomkostninger. Jeg meddeler kommunen dette i dag – og viderefører samtidig jeres betalingsoplysninger og ønske om at blive bekendt med regnestykket.

Som du kan se af sagsportalen, er sagen blevet delvist anket af Rubow – dog kun overfor VIBO som den direkte kontraktpart. Vi har endnu ikke skabt os et fuldt overblik over, hvorledes vi vil rådgive VIBO om at agere.”

Af mail af 27. januar 2022 fra BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab til Boligforeningen VIBO fremgår bl.a.:

”Jeg har d.d. modtaget kopi af Rubows ankestævning. Jeg skal venligst bede dig oplyse mig, når der er klarhed over, hvorvidt din klient har tænkt sig at involvere min klient i ankesagen.”

Af mail af 26. januar 2022 fra Boligforeningen VIBO til Fredensborg Kommune fremgår bl.a.:

”Fredensborg Kommunes betaling til VIBO

Jeg skal hermed anmode om, at Fredensborg Kommune indbetaler det til VIBO idømte beløb i henhold til dommen af 11. januar 2022, der kan opgøres som følger: ...

Fredensborg Kommunes betaling til BDO

Jeg skal samtidig (med henvisning til friholdelsespligten) anmode om, at Fredensborg Kommune indbetaler det af VIBO idømte beløb til BDO inklusive renter og sagsomkostninger direkte til BDO.

...

Anke m.v.

Som du kan se af sagsportalen, er sagen blevet delvist anket af Rubow – dog kun overfor VIBO som den direkte kontraktpart. Vi har endnu ikke skabt os et fuldt overblik over, hvorledes vi vil rådgive VIBO om at agere.

Anken gør dog spørgsmålet om eftergivelse af renter overflødigt, idet VIBO i alle tilfælde skal behandle en ankesag. Giv mig et kald, hvis du alligevel synes, at vi skal drøfte spørgsmålet yderligere.”

Af mail af 4. februar 2022 fra Fredensborg Kommune til Boligforeningen VIBO fremgår bl.a.:

”Fredensborg Kommune forventer at indbetale beløbet på mandag...

Da Fredensborg Kommune i medfør af dommen alene kan betale med frigørende virkning til VIBO, skal vi venligst bede jer bekræfte, at vi for så vidt angår beløbet til BDO kan betale direkte til BDO ved nedenstående kontooplysninger. Dvs. beløbet pålydende 560.248,71 kr. Hvis vi ikke hører fra jer herom inden mandag morgen, bliver det fulde beløb overført til VIBO.

Indbetalingen sker naturligvis med forbehold for, at VIBO anker sagen over for Fredensborg Kommune, og i så fald i det tilfælde hvor Østre Landsret omgør byrettens dom helt eller delvist. I så fald gøres et tilbagesøgningskrav gældende.”

Den 7. februar 2022 ankede Boligforeningen VIBO dommen over for Fredensborg Kommune med følgende påstand:

”Fredensborg Kommune tilpligtes at friholde Boligforeningen VIBO for ethvert krav (herunder krav om betaling af renter, moms og omkostninger), som Boligforeningen VIBO måtte blive pålagt at betale til RUBOW Arkitekter A/S relateret til parternes aftaleforhold vedrørende opførelse af pleje- og rehabiliteringscenter i Humlebæk.

Yderligere påstande forbeholdes, når der er kendskab til, om dommen bliver indanket af sagens øvrige parter.”

Den 1. april 2022 indgav Fredensborg Kommune ankesvarskrift med følgende påstande:

”1.1 Selvstændig påstand 1:

VIBO tilpligtes at anerkende, at Fredensborg Kommunes ophævelse af kontrakten vedr. forretningsfører- og bygherreopgave for pleje- og rehabiliteringscenter i Humlebæk af 4. juli 2016 var berettiget.

1.2 Selvstændig påstand 2:

VIBO tilpligtes at tilbagebetale 6.048.627,51 kr. til Fredensborg Kommune med tillæg af rente i medfør af rentelovens § 3, stk. 5, fra betalingstidspunktet den 7. februar 2022, svarende til det beløb, inklusive renter og sagsomkostninger, som Fredensborg Kommune blev idømt til at indbetale til VIBO i henhold til dommen af 11. januar 2022.

Subsidiært tilpligtes VIBO at tilbagebetale ovenstående beløb med tillæg af procescenter fra indlevering af nærværende ankesvarskrift den 1. april 2022.

1.3 Ad VIBO's friholdelsespåstand som nedlagt i ankestævning af 7. februar 2022:

Frifindelse.”

Af mail af 19. april 2022 kl. 16:08 fra advokat A (Boligforeningen VIBO) til advokat Søren Bergenser (BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab) fremgår bl.a.:

"I ovennævnte sag tillader vi os at tage fat i dig i anledning af Fredensborg Kommunes ankesvarskrift af 1. april 2022, hvorved kommunen har angivet din klient, BDO Consulting, som part i ankesagen for Østre Landsret.

Henset til det betydelige sammenfald mellem VIBO's hhv. BDO's interesser og anbringender under byretssagen, hører vi gerne, om du har mulighed for et kort Microsoft Teams-møde i løbet af den kommende uge, hvor vi kan drøfte forløbet i ankesagen."

Af mail af 19. april 2022 kl. 16:35 fra advokat Søren Bergenser til advokat A fremgår bl.a.:

"Jeg er ikke i besiddelse af kommunens ankesvarskrift og er ikke bekendt med, at min klient skulle være inddraget i ankesagen, så jeg er en smule overrasket over din mail. Vil du i første omgang sende mig relevant materiale desangående, tak?"

Af mail af 19. april 2022 kl. 17:01 fra advokat A til advokat Søren Bergenser fremgår bl.a.:

"Vedhæftet følger kommunens ankesvarskrift. Vi hører gerne, hvornår det kan passe dig med en kort drøftelse, når du og din klient har haft lejlighed til at orientere jer i materialet."

Af mail af 20. april 2022 kl. 11.36 fra advokat Søren Bergenser til advokat A fremgår bl.a.:

"Jeg tror, at der er sket en fejl hos Bech-Bruun, at den pågældende advokat har kopieret parterne fra byretssagen over i dokumentet for ankesvarskrift og således at BDO Consulting fejlagtigt står som part i ankesvarskriftet.

Jeg har været på portalen minretssag.dk og talt med Østre Landsret og min klient er således ikke oprettet under hverken BS 4949/2022-OLR (VIBO mod Fredensborg Kommune) eller BS 4928/2022-OLR (Rubow mod VIBO), ligesom jeg ikke har modtaget orientering om frister eller andet i ankesagen for ØLR.

Sagen er for mit vedkommende lukket og sagen blev i øvrigt i vores regi behandlet af advokat Mai-Brit Garval, der ej længere er ansat her på stedet. Jeg har derfor en yderst begrænset viden om sagen og det giver ikke mening for nogen, at jeg deltager i et foreslået Teams-møde."

Af mail af 20. april 2022 kl. 22:19 fra advokat A til advokat Søren Bergenser fremgår bl.a.:

”Det lyder sandsynligt, at der må være sket en fejl hos Bech-Bruun i forbindelse med udarbejdelsen af ankesvarskriftet. I lyset af, at Fredensborg Kommune i sin ankepåstand over for VIBO har inddraget det beløb, som VIBO ved byrettens dom af 11. januar 2022 blev pålagt at betale til BDO, og for hvilket kommunen blev dømt til at friholde VIBO, er det imidlertid fortsat vores opfattelse, at det vil være gavnligt med et Teams-møde til drøftelse af det videre forløb i sagen – herunder betydningen af kommunens påstand i forholdet mellem VIBO og BDO.”

Af mail af 27. april 2022 kl. 10:47 fra advokat A til advokat Søren Bergenser fremgår bl.a.:

”I forlængelse af [tidligere mails] hører vi gerne, om du har haft lejlighed til at vende ankesagen med BDO, og hvornår det eventuelt kan passe dig at deltage i et kort Teams-møde til drøftelse af det videre forløb.

Vi foreslår et af følgende tidspunkter:

...

Ser frem til at høre fra dig.”

Af mail af 27. april 2022 kl. 10:50 fra advokat Søren Bergenser til advokat A fremgår bl.a.:

”Lad mig gøre mig helt forståelig, hvis ikke det er lykkedes mig tidligere. BDO og jeg har ingen interesse i ankesagen. Sagen sluttede for os med byrettens afgørelse.

Som nævnt havde jeg ikke sagen i byretten og kan i sagens natur ikke tilbyde at læse en omfangsrig sag op for at være til rådighed for et møde.

Det går jeg ud fra, at du har forståelse for, når du får tænkt det igennem.”

Af mail af 27. april 2022 kl. 11:15 fra advokat A til advokat Søren Bergenser fremgår bl.a.:

”Det er naturligvis alt sammen ganske forståeligt. Som det fremgår af kommunens ankesvarskrift, har kommunen imidlertid valgt at inddrage det beløb, som VIBO ved byrettens dom af 11. januar 2022 blev pålagt at betale til BDO. Ankesagen indebærer dermed en fornyet bedømmelse også af forholdet mellem VIBO og BDO, som således ikke er endeligt afklaret med byrettens dom. Af samme grund deler VIBO ikke BDO’s opfattelse af, at sagen er afsluttet for BDO’s vedkommende.

VIBO ønsker en drøftelse med BDO om den videre håndtering af parternes mellemværende – herunder en model for eventuelt samarbejde, idet vores klienter (ligesom i byretssagen) har en fælles interesse i at forsvare sig mod kommunens krav. Herved håber vi også på at kunne undgå muligheden for formel inddragelse af BDO i ankesagen.

På denne baggrund beder vi dig om at oplyse, hvorvidt du repræsenterer BDO i ankesagen, idet vi i modsat fald vil tage kontakt direkte til BDO.”

Af mail af 27. april 2022 kl. 11:32 fra advokat Søren Bergenser til advokat A fremgår bl.a.:

”Vi har tidligere drøftet forholdet.

Byrettens dom er opfyldt ift BDO, ankefristen er udløbet ift BDO og BDO er ikke part i ankesagerne.”

Af mail af 27. april 2022 kl. 19:21 fra advokat A til advokat Søren Bergenser fremgår bl.a.:

”Vi er noget forundrede over, at BDO på forhånd vil afskære en drøftelse af muligheden for en samarbejdsmodel – navnlig i lyset af det vellykkede forløb under byretssagen og parternes gode samarbejde i øvrigt.

Hvis ikke det er muligt at indgå i en dialog om sagen, er VIBO nødsaget til at overveje en formel inddragelse af BDO, men ønsker naturligvis at undgå sådanne skridt. Det er VIBO’s opfattelse, at anke ikke vil være afskåret under de foreliggende omstændigheder. Under hensyntagen til, at spørgsmålet om anke angående kravet mod BDO først er aktualiseret ved VIBO’s modtagelse af kommunens svarskrift, er det endvidere vores opfattelse, at anke under alle omstændigheder vil være tilladelig i henhold til retsplejelovens § 372, stk. 2, jf. f.eks. Højesterets kendelse af 21. juni 2000 (UFR 2000.1987 H).

Vi mener dog ikke, at en sådan løsning vil være gavnlig for hverken VIBO eller BDO, idet vi fælles bør have en god sag, sådan som også byretten fandt ved dommen af 11. januar 2022. Vi ønsker derfor at fortsætte samarbejdet og ser også betydelige omkostningsmæssige fordele herved for BDO, hvorfor vi beder dig om at drøfte dette med din klient og derefter vende tilbage med en endelig stillingtagen i løbet af den kommende uge. I mellemtiden forbeholder VIBO sig naturligvis i enhver henseende de fornødne skridt til at sikre sin retsstilling.”

Af mail af 28. april 2022 fra advokat Søren Bergenser til advokat A fremgår bl.a.:

”Jeg deler ikke din vurdering af, hvorvidt sagen kan anses afsluttet for BDOs vedkommende. Byretsdommen er endelig i forhold til BDO og BDO er ikke part i ankesagerne og bliver det ikke.

Som nævnt har jeg et yderst beskedent kendskab til sagen og har ikke mulighed for at læse op på sagen.

Hvis du ønsker at indkalde vidner til ankesagen kan og vil jeg selvsagt ikke stå i vejen.”

Den 9. maj 2022 sendte administrerende direktør i Boligforeningen VIBO, Kaare Vestermann, en mail til partner i BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, Jørgen-Ulrik Christensen, hvoraf fremgår bl.a.:

”Som du nok ved, er der sket en ny udvikling i retssagen mod Fredensborg Kommune. Rubow Arkitekter har valgt at anke byrettens dom angående deres erstatningskrav over for VIBO og kommunen, hvilket har medført, at kommunen nu ønsker en ny prøvelse af hele sagen – inkl. afgørelsen om kommunens uberettigede ophævelse og opfyldelsen af jeres krav.

Vi havde håbet, at sagen var afsluttet med byrettens dom, som i vores øjne endte med det rigtige resultat. Situationen er nu, at Rubow og kommunen har valgt, at sagen skal starte forfra.

Ligesom under byretssagen ser vi en fælles interesse for VIBO og BDO i at fortsætte det gode samarbejde, vi indtil nu har haft om sagen, så anken kan afgøres med samme resultat. Vi var især glade for, at vi i fællesskab opnåede den helt rigtige afgørelse af ophævelsesspørgsmålet, som fik stor betydning for bedømmelsen af erstatningskravene.

Jeg formoder, at I er orienteret om, at der har været dialog mellem vores advokat og advokat Søren Bergenser, som har overtaget sagen for jer.

Jeres advokat har umiddelbart været afvisende over for at deltage i et møde om sagen, hvor vi kunne drøfte en samarbejdsaftale i forbindelse med ankesagen.

Vi vil helst undgå, at BDO inddrages i ankesagen, og vi er indstillet på, at VIBO i stedet kan føre sagen mod kommunen og Rubow med jer på sidelinjen og som samarbejdspartner. Vi forventer og håber også, at I som vores tidligere samarbejdspartner vil være indstillet på at bistå os i denne sag, som vi er blevet en del af. I en samarbejdsaftale kan BDO desuden tage forbehold for retlige indsigelser i forhold til et eventuelt senere krav, hvorfor vi mener, at det for både BDO og VIBO vil være en ufarlig løsning, der samtidig kan medføre procesbesparelser.

Hvis I ikke vil lave en aftale om samarbejde, ser vi desværre ikke andet alternativ end formelt at inddrage BDO i ankesagen, da vi naturligvis er nødt til at sikre VIBO's retsstilling. Det vil også betyde en ny gennemgang af BDO's krav, som vi umiddelbart ikke ønsker. Vores advokat vurderer, at landsretten med al sandsynlighed vil tillade anke mod BDO, men inddragelsesspørgsmålet vil formentlig kræve en lang proces, hvor landsretten skal afsige kendelse om tilladelse til, at BDO kan inddrages, og formentlig også en lang forberedelse og mange advokat-omkostninger. Det vil vi selvfølgelig gerne undgå.

Jeg skal derfor opfordre til, at I imødekommer vores ønske om et møde, hvor vi kan drøfte en samarbejds- og procesaftale."

Af mail af 19. maj 2022 fra advokat Søren Bergenser til advokat A fremgår bl.a.:

"Jeg skal hermed på vegne af BDO følge op på din klients nedenstående henvendelse.

Som jeg tidligere har gjort meget klart, er min klient ikke indstillet på at bruge mere tid på denne sag, som er endelig i forhold til BDO, men jeg kan og vil i sagens natur ikke stå i vejen, såfremt du ønsker at indkalde vidner fra BDO.

For så vidt angår "truslen" om en formel inddragelse af min klient under ankesagen, skal jeg igen gøre opmærksom på, at min klient ikke blev inddraget under ankesagen inden ankefristen og ikke senere hen kan inddrages. Jeg mener bestemt ikke, at der i sagen er grundlag for en oprejsningsbevilling efter retsplejelovens § 372, stk. 2, herunder under henvisning til U2000.1987H, som du henviser til i din mail af 27. april 2022.

I sagen lagde Højesteret bl.a. vægt på, at det var undskyldeligt, at Co-dan havde anket for sent, idet byrettens dom først blev anket 4 dage inden ankefristen. Ankestævningen blev i sagen først modtaget 3 dage inden ankefristen og forkyndt efter fristens udløb. I nærværende sag er ankestævningen imidlertid indleveret den 25. januar 2022, hvormed din klient havde rigeligt tid til at vurdere mulige scenarier i sagen og dermed sikre sig, at de rette parter var en del af ankesagen. Jeg mener således ikke, at det er en undskyldende omstændighed, at Fredensborg Kommune først ved ankesvarskrift den 1. april 2022 har nedlagt pågældende ankepåstand overfor VIBO, idet dette ikke kan anses for upåregneligt for din klient.

I U.2000.1987H lagde Højesteret endvidere vægt på, at ansøgningen i det konkrete tilfælde ikke kunne anses at være indleveret for sent. Der består således utvivlsomt en frist/reklamationspligt til at reagere, og din klient kan ikke blot afvente og anvende bestemmelsen som et pressionsmiddel. Ankefristen udløb for mere end 3 måneder siden, og den påståede undskyldelige omstændighed i form af Fredensborg Kommunes ankepåstand blev fremsat for snart 1,5 måned siden. Jeg mener således bestemt, at din klient på nuværende tidspunkt under alle omstændigheder har forpasset enhver mulighed for en formel inddragelse af min klient. Endvidere fremgår det meget klart af korrespondancen, at din klient ikke ønskede at inddrage min klient i ankesagen. Din klient kan i sagens natur ikke anvende bestemmelsen, såfremt din klient blot ved en efterrationalisering har ombestemt sig.”

Den 30. maj 2022 anmodede Boligforeningen VIBO om tilladelse til at anke byrettens dom af 11. januar 2022 efter ankefristens udløb, således at boligforeningen kunne inddrage BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab i ankesagen.

Den 25. oktober 2022 afsagde landsretten kendelse, hvor den imødekom boligforeningens anmodning om anketilladelse. Begrundelsen lyder:

”Boligforeningen VIBO’s anke i forhold til BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab er foranlediget af de af Fredensborg Kommune nedlagte påstande i kommunens ankesvarskrift af 1. april 2022 i den af Boligforeningen VIBO anlagte ankesag mod Fredensborg Kommune (sag BS-4949/2022-OLR), der var foranlediget af den af RUBOW Arkitekter A/S anlagte ankesag mod Boligforeningen VIBO (sag BS-2948/2022-OLR).

På denne baggrund og efter det i øvrigt oplyste om sagernes sammenhæng og omstændigheder findes betingelserne for undtagelsesvis at til-lade anke efter ankefristens udløb at være opfyldt, jf. retsplejelovens § 372, stk. 2, 5. pkt. Landsretten tager derfor anmodningen til følge.”

Anbringender

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har anført navnlig, at betingelserne efter retsplejelovens § 372, stk. 2, 5. pkt., for at imødekomme en ansøgning om anketilladelse ikke er opfyldt. Boligforeningen VIBO burde allerede ved deres ankestævning af 7. februar 2022 have indset risikoen for, at Fredensborg Kom-mune ville kræve en fuld prøvelse af byrettens dom. Det må derfor anses som led i en nærmere procesøkonomisk overvejelse, at revisionsaktieselskabet ikke blev inddraget i sagen på daværende tidspunkt. Det støttes endvidere af, at Bo-ligforeningen VIBO under den efterfølgende korrespondance gav udtryk for, at boligforeningen ikke så behov for at inddrage revisionsaktieselskabet under sa-gen, selv om Fredensborg Kommune på det tidspunkt havde indgivet sit anke-svarskrift. Boligforeningen har heller ikke indgivet anmodningen om anketilla-delse inden for rimelig tid, idet anmodningen først blev indgivet mere end otte uger efter Fredensborg Kommunes svarskrift og mere end 15 uger efter ankefri-stens udløb. Det er dermed ikke undskyldeligt, at boligforeningen undlod at anke sagen over for revisionsaktieselskabet, eller at anmodningen om anketilla-delse først blev indgivet den 30. maj 2022.

Boligforeningen VIBO har anført navnlig, at det ikke var muligt for boligfor-eningen at forudse, at Fredensborg Kommune ville inddrage BDO Statsautori-seret revisionsaktieselskab under ankesagen. Ankesagen udsprang alene af for-holdet mellem boligforeningen og RUBOW arkitekter, og boligforeningens an-kestævning mod kommunen angik dermed også alene friholdespåstanden over for kravet fra RUBOW arkitekter. Efter modtagelsen af kommunens anke-svarskrift forsøgte boligforeningen at indgå en udenretlig procesaftale med BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, hvilket ikke lykkedes, hvorefter an-modningen om anketilladelse blev indgivet. Af samme grund er det undskyldel-igt, at boligforeningen ikke på et tidligere tidspunkt inddrogede revisionsaktie-selskabet i ankesagen.

Fredensborg Kommunes selvstændige påstande medfører, at hele sagen skal prøves på ny. Det medfører dermed også, at BDO Statsautoriseret revisionsak-tieselskabs forhold skal undergives en ny prøvelse. Landsretten kan ved en for-nyet prøvelse af sagen ændre sagens udfald både med hensyn til ansvarsgrund-laget og til parternes indbyrdes krav. Boligforeningen har i første række nedlagt krav mod kommunen. Såfremt anketilladelsen nægtes, og landsretten måtte nå til, at kommunen var berettiget til at ophæve aftalen, afskæres boligforeningen bl.a. fra at rejse sine krav mod BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab. Bo-ligforeningen kan derfor risikere at lide et uforholdsmæssigt retstab, såfremt

anke over for BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab ikke tillades. Samtidig kan landsrettens resultat også risikere at påvirke den indbyrdes fordeling af henholdsvis erstatningen til – og friholdelsen af – boligforeningen, hvorved landsrettens eventuelle ændring af dommen medfører tab for boligforeningen såvel som uberettiget vinding for revisionsaktieselskabet henholdsvis kommunen.

Betingelserne efter retsplejelovens § 372, stk. 2, 5. pkt., for at imødekomme anketilladelsen er derfor opfyldt.

Højesterets begrundelse og resultat

Ankefristen for byrettens dom af 11. januar 2022 var den 8. februar 2022. Boligforeningen VIBO anmodede den 30. maj 2022 om tilladelse til at anke dommen over for BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab.

For Højesteret angår sagen, om Boligforeningen VIBO kan få tilladelse til at anke dommen over for BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab på et tidspunkt, hvor ankefristen er overskredet.

Efter retsplejelovens § 372, stk. 2, 5. pkt., kan ankeinstansen undtagelsesvis tillade anke, selv om ankefristen er overskredet. Efter fast praksis lægges der ved afgørelsen af en ansøgning om tilladelse til anke efter ankefristens udløb navnlig vægt på, om fristoverskridelsen kan anses for undskyldelig, herunder om ansøgningen er indgivet inden for rimelig tid.

Boligforeningen VIBO har oplyst, at den sene anke skyldes, at Fredensborg Kommune i sit ankesvarskrift af 1. april 2022 har nedlagt påstande, der medfører, at hele sagen skal undergives en fornyet prøvelse i landsretten, og ikke kun spørgsmålet om friholdelse for det af RUBOW arkitekter A/S rejste krav, sådan som boligforeningen forudsatte, da boligforeningen indgav ankestævningen mod kommunen.

Boligforeningen VIBO ankede dommen over for Fredensborg Kommune den 7. februar 2022 på et tidspunkt, hvor RUBOW arkitekter den 25. januar 2022 havde anket dommen over for boligforeningen. Herefter og i lyset af korrespondancen med kommunen – navnlig kommunens mail af 4. februar 2022, hvor der tages forbehold for tilbagesøgning af betalte beløb, hvis boligforeningen anker sagen over for kommunen, og landsretten herefter helt eller delvist ændrer byrettens dom – lægger Højesteret til grund, at boligforeningen på tidspunktet for indgivelsen af ankestævningen mod kommunen må have indset risikoen for, at kommunen ville påstå såvel frifindelse som hel eller delvis tilbagebetaling af de udbetalte beløb til opfyldelse af byretsdommen med den konsekvens, at sagen helt eller delvist kunne blive undergivet fornyet prøvelse i landsretten, og at

denne prøvelse dermed også kunne angå BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskabs forhold.

Fredensborg Kommunes ankesvarskrift blev som nævnt indgivet den 1. april 2022, og det må også tillægges betydning ved vurderingen, at boligforeningen først den 30. maj 2022 ansøgte om anketilladelse.

Højesteret finder herefter, at der ikke foreligger sådanne særlige omstændigheder, at anken undtagelsesvis bør tillades, og tager derfor BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskabs påstand til følge.

THI BESTEMMES:

Boligforeningen VIBO's anmodning om tilladelse til anke af byrettens dom efter ankefristens udløb tages ikke til følge.

I kæreomkostninger for Højesteret skal Boligforeningen VIBO inden 14 dage betale 10.000 kr. til BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kæreafgiften tilbagebetales.